

Kiss Gabriella

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara Nyelvoktatási Központjának jelene és jövője

A Nyelvoktatási Központ a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának szervezeteként sokrétű feladatot lát el. A BSc-képzésben részesülő nappali tagozatos hallgatókat oktatja és felkészíti a képesítési követelményekben meghatározottaknak megfelelően a közép- és felsőfokú (szak) nyelvi vizsgákra. Ezen kívül teljesíti a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar megrendelése szerinti tanfolyami képzést, ahol tisztek, tiszthelyettesek és a HM más alkalmazottai magas szintű nyelvtudáshoz jutnak, valamint teljesíti a NATO nyelvoktatási megrendeléseit.

Az idegen nyelv oktatása a Nemzeti Közsolgálati Egyetem (NKE) 3 jogelőd intézményében jelenleg különböző intézményi-szervezeti keretek között folyik. A tanárok intézményenként eltérő státuszban vannak, egymástól eltérő célcsoportoknak, más-más óraszámokban és oktatási rendszerben, eltérő kimeneti követelményekkel, különböző szaknyelveket oktatnak. A Rendészettudományi Karon Idegen Nyelvi Intézet keretében folyik a rendészeti/rendvédelmi szaknyelv oktatása. A nyelvtanárok „oktató” státuszban vannak, többen rendelkeznek közülük PhD tudományos fokozattal is. A Közigazgatás-tudományi Karon Idegen Nyelvi Lektorátus működik. A nyelvtanárok „tanári” státuszt töltik be, és közigazgatási szaknyelvet oktatnak. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Nyelvoktatási Központjában katonai szaknyelv oktatása folyik. A nyelvtanárok „tanári” státuszban látják el feladataikat, bár ott is rendelkeznek többen PhD-fokozattal.

A nyelvoktatás mindhárom karon 80–90 százalékban szaknyelvi oktatást jelent. Tekintettel arra, hogy a szaknyelvi kontextus élesen elkülönül egymástól, átfedések csak igen kevés területen érhetők tetten. Mivel valamennyi szaknyelv lexicájában és nyelvhasználatában lényegesen eltér az általános nyelvtől, az oktatóknak – a standard nyelvi elemek magas szintű birtoklásán túl – igen mély szakmai háttérismeretekkel is rendelkezniük kell. Ezen szakmai és szaknyelvi ismeretek elsajátítása hosszú évek kitartó munkájának eredménye, ami nagyrészt

önképzésen alapszik, mivel szaknyelvi könyveket alig, szaknyelvi továbbképzési lehetőségeket pedig egyáltalán nem lehet találni a piaci kínálatban. Ezért mindhárom kar oktatói folyamatosan maguk, saját forrásokból fejlesztik az oktatásban felhasznált tananyagokat.

A tananyagfejlesztésben a nyelvi kompetenciákon túl rendkívül nagy hangsúlyt kap a külső szakmai elvárások teljesítése is, melyet a szakmabeli kollégákkal történő rendszeres konzultáció és együttműködés során fejleszthetünk ki. Mindezek figyelembe vételével több éves, összehangolt előkészítő munka válna szükségessé ahhoz, hogy az egyes intézményekben jelenleg oktató tanárok a másik intézményben oktatott szaknyelvet is magas szinten elsajátítani és oktatni tudják. A nyelvtanárok mindhárom intézményben olyan specifikus szakmai közösséget képeznek, amely a maga nemében egyedülálló az országban.

Az új egyetemi struktúra az idegen nyelvi képzés számos területén kínál ugyanakkor új lehetőségeket a 3 kar számára:

- Az egyes karok magas szintű speciális szaknyelvi ismeretei a Nemzeti Közszerződés keretében a karok oktatói, hallgatói számára, sőt igény esetén a szakmai fenntartók számára is könnyen elérhetővé válnak.
- A nyelvtanárok szakmai munkájuk során, szükség esetén bármikor fordulhatnak szakmai kérdésekben az adott területen jártasabb kollégáikhoz.
- A jogelőd intézmények egyes projekteken szerzett tapasztalatai (például e-learninges tananyagfejlesztés, oktatás stb.) közvetlenül elérhetővé, adaptálhatóvá válnának a többi kar számára is.

Az idegen nyelvi képzés helyzete a Nemzeti Közszerződés keretében a Nemzeti Közszerződés és Honvédtisztviselő Karán

A Nemzeti Közszerződés keretében a Nemzeti Közszerződés és Honvédtisztviselő Kara (NKE HHK) Nyelvoktatási Központjának (a továbbiakban: Központ) oktatói felkészítik a hallgatókat különböző típusú és szintű nyelvvizsgákra, szakmai módszertani továbbképzéseket szerveznek a kar tanárai számára, mindemellett tudományos kutatómunkát is végeznek. A Központ szakemberei – az intézmény alaprendeltetésén túlmenően – az egyetem érdekeit szolgáló tolmácsolási és fordítói feladatokat is ellátnak, ezzel is hozzájárulva a NKE HHK nemzetközi kapcsolatainak ápolásához, valamint az itt folyó tudományos munka nemzetközi fórumokon való megjelenéséhez.

Bár szakmai felkészültségünket főként és első sorban a Magyar Honvédség személyi állománya képzésében kamatoztatjuk, oktatói állományunk a katonai szaknyelv oktatására nemzetközi szinten is elismert módszertani felkészültséggel és tapasztalatokkal rendelkezik. Erőfeszítéseket teszünk arra, hogy ez irányú ismereteinket rendszeresen gazdagítsuk. Oktatóink számos szakmai jegyzetet, katonai szótárakat, multimédiás katonai tananyagot dolgoztak ki.

Kollégáink egy része aktívan vesz részt a tudományos munkában is, bár a nyelvtanárokkal szemben ez nem elvárás. Az itt folyó tudományos kutatások főként az oktatás színvonalának megtartását és emelését szolgálják. Emellett szakmai napokat, nemzetközi konferenciákat, továbbképzéseket tartunk, amelyek hozzájárulnak mind a hallgatók mind a kollégák szakmai fejlődéséhez. Ennek köszönhetően olyan

speciális tanfolyamokat is képesek vagyunk megrendezni, mint a szaknyelvi továbbképző kurzusok vagy a szakterminológiai tanfolyamok.

A színvonalas oktatómunkához kedvező háttérfeltételeket biztosítanak egyrészt a Központ jól kiépült infrastruktúrájának alkotó elemei (idegen nyelvi tankönyvekben gazdag fiókkönyvtár, audio és számítógépes nyelvi laboratóriumok stb.), másrészt a hatékony nyelvtanulást és nyelvvoktatást elősegítő nyugodt munkakörülmények.

A hallgatók nyelvi képzése

A honvédtiszt pályára készülő hallgatók képzése a karon folyó nyelvvoktatás egyik legfontosabb területe. Hallgatóinknak nem csak az egyetemi évek alatt, hanem tisztként is használható nyelvtudással kell rendelkezniük, mert a Magyar Honvédség feladatainak nagy részét nemzetközi együttműködés keretében és többnemzeti missziókban hajtja végre.

A hallgatók az alapkiképzést követően 120 órás nyelvi kurzuson vesznek részt, amelynek „bemeneti követelménye” általános angol vagy francia alapfokú komplex nyelvvizsga. A tanfolyam végén minden angolt tanuló hallgatónak STANAG 6001 1.1.1.1. szintű házi vizsgát kell tennie. (Kivételt képeznek azok, akik felsőfokú komplex nyelvvizsgával rendelkeznek, mert ők képesek a STANAG 6001 2.2.2.2. vizsga követelményeinek teljesítésére is.)

A tanfolyamot követően a tisztjelöltek megkezdik egyetemi tanulmányaikat. A katonai vezető szakos hallgatók négy féléven keresztül, 240 tanórán tanulják a nyelvet, és a negyedik szemeszter végére teljesíteniük kell a diploma megszerzése feltételeként előírt nyelvi követelményeket. A katonai gazdálkodási, valamint a had- és biztonságtechnikai mérnökszakos hallgatóknak az ötödik félév végére kell elérni ezt a szintet.

A 2008/2009-es tanévtől kezdve a nyelvvoktatás hatékonyságának növelése és a még jobb eredmények elérése érdekében a 120 órás tanfolyamra beérkező hallgatókat a nyelvi felmérés után úgy osztjuk csoportokba, hogy mindenki ahhoz a nyelvtanárhoz kerüljön, aki majd a kimeneti követelmények teljesítésére is felkészíti őket.

Az utóbbi évek tendenciája azt mutatja, hogy egyre több hallgató rendelkezik közép-, illetve felsőfokú komplex nyelvvizsgával. Ez tanáraink számára lehetővé teszi, hogy hallgatóinkat a diploma megszerzéséhez szükséges STANAG 6001 2.2.2.2. nyelvvizsga letétele után a STANAG 6001 3.3.3.3. vizsgára is felkészítsék. E cél eléréséhez a katonai szaknyelv oktatásában, a katonai vizsgaanyagok kidolgozásában és a vizsgáztatásban több évtizedes tapasztalattal rendelkező, valamint a STANAG 6001 katonai szaknyelvi vizsga követelményeit ismerő és alkalmazó nyelvtanáraink maximális segítséget tudnak nyújtani a hallgatóknak.

Azok a hallgatók, akik közép-, vagy felsőfokú komplex francia nyelvvizsgával érkeznek az egyetemre, és a 120 órás francia nyelvtanfolyam, majd az első félév 60 órás nyelvi felkészítése után, a szemeszter végén teljesítik az ARMA közép- és felsőfokú nyelvvizsga követelményeit, a második félévtől megkezdik angol nyelvi tanulmányaikat. Minthogy ők semmiféle angol nyelvi előképzettséggel nem rendelkeznek, három féléven keresztül készülhetnek a STANAG 6001 1.1.1.1. nyelvvizsga

letételére. Tekintettel arra, hogy ezek a hallgatók kis létszámú csoportban tanulnak, sokkal több figyelmet kapnak, és gyorsabb ütemben fejlődhetnek.

A nappali tagozatos, állami finanszírozású és költségtérítéses polgári BSc-hallgatók (védelmi igazgatási, biztonság- és védelempolitikai, valamint polgári mérnöki szakok) esetében a képesítés megszerzésének feltételül meghatározott szintű és típusú nyelvvizsga sikeres letétele a kitűzött cél. A BSc-képzésben részt vevő költségtérítéses hallgatók diplomája megszerzésének feltétele a középfokú komplex nyelvvizsga, melynek eléréséhez szakonként változóan négy, illetve öt féléven keresztül, félévenként 60 nyelvóra áll rendelkezésükre.

Tanfolyami képzés

A tanfolyam-rendszerű képzés területén intenzív és munka melletti nyelvtanfolyamokat, valamint speciális szaknyelvi tanfolyamokat tartunk.

Az 500 órás intenzív tanfolyamokon 5 hónapos időtartamban a hallgatók teljes függetlenítéssel, napi 6 tanórában készülnek az alap-, illetve középfokú szaknyelvi vizsgára. Angol nyelvből 500 óra után a STANAG 6001 1.1.1.1., illetve 2.2.2.2. szintű, francia nyelvből az ARMA alap-, illetve középfokú komplex vizsgát teszik le a hallgatóink.

A 300 órás, munka melletti tanfolyamok képezik a tanfolyami rendszerű képzés másik formáját. Két tanéven keresztül, heti nyolc (2x4) órás bontásban folyik a felkészítés. Az első év után alapfokú szaknyelvi vizsgát, a második év végén pedig középfokú nyelvvizsgát kell tenniük a hallgatóknak.

A 3 hónapos, 300 órás intenzív PfP-tanfolyamokon a magyar hallgatók külföldi hallgatókkal együtt készülnek fel a STANAG 6001 különböző szintű vizsgáira. Ezen a békepartnerségi kapcsolatok (Partnership for Peace – PFP), illetve a Mediterrán Dialógus (MD) számos tagországából érkező hallgatókkal együtt tanulhatnak a beiskolázott magyar tisztek, tiszthelyettesek.

Kiemelt jelentőségűek a NATO Norfolkban működő parancsnoksága által megrendelt tanfolyamok. A kéthetes Törzstiszti Katonai Terminológiai Tanfolyamot (Staff Officers' Military Terminology Course) évente négy alkalommal tartjuk. Ezek célja a NATO, a Pfp és az MD országai többnemzeti törzsekben szolgálatot teljesítő tisztjeinek szaknyelvi felkészítése.

A Tanártovábbképző Tanfolyamot (Military Terminology Teacher Training Seminar) két szinten tartjuk. Évente kettő alaptanfolyamot és egy haladó tanfolyamot biztosítunk az érdeklődők számára. A tanfolyamok résztvevői katonai szaknyelvet oktató tanárok, akik a NATO, a Mediterrán Dialógus, illetve a Békepartnerségi Program országaiból érkeznek.

* * *

Egyik alapfeladatunk az idegen nyelvi katonai szakmai kultúra eddigi eredményeinek megőrzése. Ennek érdekében – a hallgatók a nyelvvizsgára való felkészítésén túl – megfelelő hangsúlyt szeretnénk fektetni a használható, gyakorlatias nyelvtudás megszerzésére is.

Az egyre csökkenő pénzügyi források ellenére is biztosítanunk kell a zavartalan működést, valamint a magas színvonalú szakmai oktatást. Ehhez fejlesztünk és

kutatunk fel olyan, részben anyagi forrásokat, illetve továbbképzési lehetőségeket, amelyek hatékonyan hozzájárulnak a tanári állomány motiválásához annak érdekében, hogy szakmai tudásukat a Nyelvoktatási Központban a honvédség és az egyetem érdekében kamatoztassák.

A szakmai katonai tananyagok korszerűsítése és továbbfejlesztése elengedhetetlen a hiteles oktatás és gyorsuló világunk információs áradatában való eligazodás érdekében. Éppen ezért terveink között szerepel a reális óradíjak, valamint szerzői díjak megállapítása az egyetem, illetve a karunk vezetőivel egyeztetve. Távlati terveink között szerepel meglévő technikai eszközeink korszerűsítése, modernizálása a 21. század követelményeinek megfelelően.

A legfontosabb feladatok egyikének tartom az egyetem más karain működő nyelvi intézményekkel való szoros együttműködést. Ennek bázisán közösen térképezhetnénk fel azokat az optimális integrációs területeket, melyek hozzájárulnak az NKE nyelvi képzésének sikeréhez, szerepének megerősítéséhez.